

1

NOVÉ BRATRSKÉ LISTY

**víra a utrpení (kázání)
bratrský výklad modlitby Páně
dějiny - Katharina z Gersdorfu
světové setkání žen UF
prohlášení americké provincie UF
k politické situaci
zprávy ze seniorátu**

I zaplakal Ježíš.

(Jan 11,35)

XXVIII (2026)

obsah

kázání

Zápas víry a utrpení (*S. Slavka*) 3

biblické a teologické studie

Bratrský výklad modlitby Páně
(*Lukáš Pražský*) - část 2. 6

dějiny

Henrietta Katharina z Gersdorfu
(300 let od úmrtí) - *red-* 12

unitas fratrum

Světové setkání žen UF
v Tanzánii (*B. Železník*) 14

Jednota v rozhovoru (*mj*) 18

Jednota v Brazílii? (*red*) 18

Prohlášení severní americké
provincie UF k současné politické
situaci (*red*) 19

naš seniorát

Den misijní provincie v Ž. Brodě
(*J. Hrudka*) 21

Rovenská zima (*mj*) 23

Ekumena kolem kříže (*mj*) 24

práce sester

Pozvánka na setkání v Ž. Brodě
(*L. Bernardová*) 26

krátké zprávy

Z velikonočního kázání M. J. Husa 27

Nové Bratrské Listy

28. ročník (2026)

Vydává OCHRANOVSKÝ SBOR

při ČCE v Praze

Čajkovského 8, 130 00 Praha 3

mail redakce: henry.halama@gmail.com

Registrováno pod zn. MK ČR E 12555

editorial

*Milé čtenářky, milí čtenáři,
zahajujeme nový ročník našeho časopisu, s heslem měsíce března na obálce.
„I zaplakal Ježíš.“ Bez souvislosti dalšího biblického textu to může vést k úvahám, nad čím vším by člověk měl zaplakat dnes. A není toho málo.*

Jako by nebylo dost na šílené válce, kterou vede Rusko proti Ukrajině, na válkách v Africe i Asii, začal konflikt mezi Pákistánem a Afghanistanem, a také Trumpova válka proti Íránu. Náš svět je místo stále rozervanější a násilnější. Není toho k pláči až dost?

Ale Ježíšův pláč se netýká politických událostí, je to smutek nad zemřelým přítelem, Lazarem. Uprostřed postní doby tu máme příběh o smrti a vzkříšení, o moci, kterou Ježíš evidentně má, ale která z něj nedělá někoho, kdo je vždycky nad věcí - zemřel přítel, Ježíš je hluboce pohnut, možná i smutkem ostatních, a zemřelého vzkřísí. Jako by tímto „malým“ vzkříšením, dočasným, dával znamení, že je tu naděje na něco mnohem většího, naděje, kterou otevírají události velikonočních svátků.

A tak se navzdory smutku a možná bezmocnému vzteku nad zprávami z našeho světa můžeme radovat z naděje, kterou žádné zbraně nezničí. A můžeme prožít radostné velikonoce.

Což vám všem ze srdce přeji.

Jindřich Halama

Děkujeme za podporu pro náš časopis.

Číslo účtu 2900700247/2010

kázání

Zápas víry a utrpení

Jenom veďte život hodný Kristova evangelia, abych viděl, až přijdu, nebo nepřijdu-li, abych slyšel, že zakotveni v jednom Duchu vedete jednou myslí zápas ve víře v evangelium a v ničem se nestrachujete protivníků. Jim je to předzvěst zahynutí, vám však spasení, a to od Boha. Neboť vám je z milosti dáno netoliko v Krista věřit, ale pro něho i trpět; vedete týž zápas, jaký jste u mne viděli a o jakém nyní slyšíte.

(Filipským 1,27–30)

Bratři a sestry,

již před časem vzniklo takové rčení, že církev není organizace, ale organismus. Co však je podstatou života církve? Čím církev žije? Čím žije sbor?

Někteří si myslí, že život sboru by měl být především ustálený. Klid, nic nového, nic nezvyklého, ani žádní noví lidé... Bohoslužby s ustálenou liturgií, kázání stejně dlouhé, celé shromáždění by nemělo přesáhnout obvyklou dobu. Něco na tom je – uprostřed pořád se měnícího světa je zde něco neměnného, co člověka nemůže ničím překvapit... Jenže – ono to ty druhé nepřitahuje. Na jedné straně změny by nebyly vítány, na straně druhé nám to přece nedá a myslíme si, že by námi neměl sbor zaniknout. Čím sbor žije nebo čím by měl žít?

Bojovat proti stereotypu tím, že by každou neděli bylo něco nového, překvapujícího, může někomu vyhovovat, všem ale určitě ne. Zvláště, když se jedná o zavádění novinek jen kvůli tomu, aby něco nového bylo. Je dobré vypěstovat si dobré zvyky, ale zvyknout si na to, že nic nového už přijít nemůže, to také není dobré. Některí lidé si myslí, že novými vnějšími věcmi nebo změnou vnějších věcí změní i vnitřní věci, způsobí, že vznikne něco nového. Vnitřní proměnu však může způsobit jen Bůh – jeho slovo, pokud je přijato. A mnohdy potom není ani potřebné měnit vnější formy – když jsou naplněny novou podstatou, vyznívají jinak. Někdy však je nutné je měnit, a to ze zcela praktických důvodů.

To všechno by se dalo vztáhnout třeba na formu bohoslužeb. Chci se však přidržel té původní myšlenky, totiž – čím církev žije. Co činí církev přitažlivou pro lidi zvenčí a co lidi v ní drží, že nejsou lhotejní a apatičtí...

Z historie církve jsou známy některé věroučné důrazy, které přinášejí oživení, zájem o dění v církvi, probouzejí z lhotejnosti.

1. očekávání brzkého druhého příchodu Pána Ježíše
2. působení Ducha svatého v církvi
3. vztah k židům, respektive ke Svaté zemi.

V průběhu historie tyto důrazy nabývaly různých forem, přicházely opakovaně v menších či větších vlnách. Všechny tři se také projeví ve svých extrémech. Dá se

řící, že extrémní vystupňování jednotlivých důrazů bývá způsobeno tím, že některé věci se v církvi delší dobu opomíjejí.

Extrémní důraz na druhý příchod Pána Ježíše se projevuje ve snaze vypočítat přesný termín. Extrémní důraz na působení Ducha svatého zase v opuštění pořádku a kázně. A co se týče toho posledního, vztah k židům a Svaté zemi, to bývá způsobeno opomíjením celosvětového dosahu spasení v Pánu Ježíši (negativně např. pogromy, naopak nekritický obdiv). Všechno to způsobuje oživení v církvi – někdy s velice pozitivními výsledky, někdy s negativními. Stmelení i rozbití. Pročištění i příchod samozvanců.

Apoštol Pavel v našem dnešním textu zmiňuje jinou věc, která udržuje život v církvi, udržuje to zdravé napětí v těle Kristově. Obrací pozornost od těch oživujících prostředků, které přicházejí zvenčí, jakožto hotové, k těm, které vycházejí zevnitř. Zápas ve víře. Nebo také: o víru, pro víru, za víru evangelia – tak, jak různé překlady uvádějí. Oživení – život vycházející ze zápasu víry.

Mnoho lidí slyší spíš na to, když se jim něco nabízí zadarmo, hotové. Dnešní konzumní filozofie života tomu velice napomáhá. Přijmout, spotřebovat, zbytek vyhodit. „Za peníze můžeš mít všechno.“ Absurdní „vyhraj!“, když se jedná o losování. Touha po penězích samotných, které však musí někdo vydělat – musí za nimi být práce. Když ne moje, tak čí? A když ničí práce, tak peníze ztrácejí hodnotu...

Jsou křesťané, kteří říkají: „Pán Ježíš všechno vybojoval – On zaplatil.“ Ano, jistě – dejme si však tu práci, abychom zjistili, co je to to „všechno.“ My v jedné písni zpíváme, že nám otevřel ráj. Budiž. Co to však znamená žít v ráji? Většina lidí si ráj spojuje se slastným nicneděláním. Jenže to je velký omyl! Když se podíváme na začátek Bible, do zprávy o stvoření, tak tam vidíme, že Bůh postavil člověka do zahrady v Edenu (ráje), aby ho obdělával a střežil! Práce. Stejně tak křesťanství není jen braní a konzumace a lenošení. Kraličtí ten „zápas ve víře“, jak jsem o něm mluvil, překládají „pracovat u víře evangelium.“

Je úplně jedno, jestli je tam vazba ve víře, pro víru, o víru, za víru nebo u víře – práce, zápas, vychází z víry a k zachování víry také směřuje. Proto, že se jedná o náš zápas a o víru, je to tak cenné; proto to také přináší život do sboru. „Spravedlivý z víry živ bude.“ Je tedy jasné, že se jedná o nás, o každého z nás, kdo bojuje, respektive má bojovat. Není však zatím jasné, s kým máme bojovat a jak máme bojovat. V závěru dnešního textu apoštol Pavel píše, že se jedná o týž zápas, jaký je možné vidět při něm. Apoštolové tedy nejsou vyloučení z toho zápasu. Nedá se říci: „Ti se mají, těm se věří.“

Alois Jirásek napsal historický román „Proti všem.“ Je to román z doby husitské. Naše bojování však není proti všem. Není ani proti některým lidem. Známe ten verš: „...není bojování naše proti tělu a krvi, ale proti knížatstvu, proti mocnostem, proti světu pánům temnosti věku tohoto, proti duchovním zlostem vysoko (Ef. 6,12). Takže boj ne tělesný, ale duchovní. Pojem „duchovní boj“ byl před časem mnohde

populární. My však při zkoumání, co znamená, bychom měli mít stále na zřeteli slova apoštola Pavla, že ten boj (zápas) bylo možné u něj vidět nebo o něm slyšet. Nikde však sám Pavel, nebo Lukáš (pisatel Skutků apoštolských), nepíše o takových praktikách, jaké se před časem (dnes?) pod pojmem „duchovní boj“ prováděly. Žádná tažení na kopce, žádné proklamace, žádný křik. Nepřítel sice útočí zvenčí, jeho útok však je směřován dovnitř nás. Zpochybňuje a snaží se zviklat naši víru – důvěru v milujícího Boha. Když sledujeme apoštola Pavla, tak vidíme ještě jednu oblast bojování. Kázni přemáhá své tělo, aby naplnil svoje poslání. Podrobuje ho službě. Přemáhá tělesné žádosti, lenost a opatrnost těla.

Těžištěm dnešního textu je: „Neboť vám je z milosti dáno netoliko v Krista věřit, ale pro něho i trpět.“ Myslím, že je to velice důležitý verš. Asi se nevyskytuje moc na různých záložkách do Bible. Nejde nám totiž dohromady slovo „milost“ a „utrpení“. Milost bývá spojována jednoznačně s něčím pozitivním až příjemným, kdežto trpět nebývá vůbec lákavé. Z milosti přijímáme odpuštění, vlastně i víra je z milosti Boží; spasení jsme z milosti... A tady: „vám je dáno z milosti pro něho i trpět.“ My najdeme v bibli také napsáno: „Kristus trpěl za nás...“

Když on za nás, proč ještě my? Kristus trpěl za naše hříchy, a to tak, že mu přivodily smrt – jistě jich bylo mnoho, avšak smrt mu nepřivodilo to množství, nýbrž jejich podstata. Odplata za hřích je smrt. Takže tímto způsobem již my trpět nemusíme, on to vzal za nás. Je tady však ještě jiná oblast – trpět za to, že jej následujeme, že mu patříme. On také trpěl za to, že se znal ke svému Otci. Toto utrpení Pán Ježíš za nás nebere na sebe celé. Něco nám ponechává, protože toto utrpení přináší oslavení. Účast na jeho slávě. K samotnému utrpení přistupují ještě dvě věci:

První věc – myšlenky, že kdybych nevěřil, nemusel bych teď trpět – tato myšlenka může působit větší muka než to samotné utrpení.

Druhá věc – pohled na Ježíše, který nesl odsouzení za mne, je teď se mnou a posiluje mne... Toto posilování nemůže mít ten, kdo trpí za svoje nedobré činy.

Následování Ježíše i v nepochopení a protivenství vnáší (pro vnějšího pozorovatele možná paradoxně), život do církve.

Takže dvě věci: boj víry, zápas ve víře, jak s pochybnostmi ohledně vlastního spasení, tak ohledně našeho poslání. A druhá věc – snášení utrpení, kteréžto dvě věci se vzájemně prolínají – přinášejí život do církve a zároveň nás chrání před různými svůdci, kteří nás chtějí zlákat pro svá scestná učení. Amen.

Svetozár Slavka

biblické a teologické studie

Bratrský výklad Otčenáše, druhá část

O předmluvě, jenž jest: Otče náš.

Předmluva ta – Otče náš – zavírá v sobě potřebu všecku k pravému a Bohu libému modlení k uslyšení. Kterážto potřeba zavírá se v tomto čtveru: Nejprv v pravdě, druhé v zpovědi, třetí v vzývání, čtvrté ve jménu tom prošení.

O první věci, totiž o pravdě, vědomo jest, že se zavírá v těch slovích: Otče náš, jenž jsi v nebesích. Neb se tu zavírá otcovství nebeského Otce k lidem a synovství zase pravé zvolené k Otci nebeskému. Druhé zavírá se zpověď otcovství nebeského a synovství jeho dané v účastnost i v požívání. Třetí zavírá se vzývání, když se vzývá k vyslyšení proseb Otec Bůh, jenž v nebesích jest a dí se: Otče náš atd. Čtvrté zavírá se ve jménu tom prošení, aby ráčil Otec, jenž v nebi jest, tam uslyšeti modlitbu syna svého, když se dí Otče náš atd.

A ač dosti obšírně svrchu v zprávě obecné položeno o všem tom čtveru, však pro připomenutí krátce. A nejprv o pravdě dotkne se, v níž by každý měl v ní býti. Neb učedníci Kristovi, kteréž učil modliti se, již měli podstatu rodu nového, víru v Syna Božího a tudýv Boha Otce, i lásku i naději Duchem svatým danou, v níž Duchem svatým byli sú rozeni vnitřně. A došli služebnosti první, totiž slova pravdy Krista Ježíše v poselství nového svědectví, skrze něž rozeni byli u víru, lásku a naději v poznání i v následování. I byli sú v duchu a v pravdě synové Otce nebeského i účastníci Krista Ježíše, Syna Božího, i Ducha svatého. Proto již mohl jim říci: takto vy se budete modliti, Otče náš, jenž jsi nás zplodil milostí svú v Synu tvém, skrze Ducha svatého v slovu pravdy. My v tě věříme, tě milujeme, v tobě naději máme atd. Tě v té milosti a v pravdě vyznáváme laskavého Otce k nám, díky činíce, chválice, dobrořečíce jméno tvé navěky požehnané. A v tom jménu i vzýváme k vyslyšení modliteb i prosíme pro též jméno i tvého Syna za vyslyšení. A z víry té naději máme, že to učiniti ráčíš.

Tak i nyní. Kdož má v modlitbě té Páně předmluvu tu v zpovědi a v vzývání a v prosbě dověrně i doufalivě učiniti a říci spolu s jinými Otče náš, jenž jsi v nebesích, má nejprv spolu s jinými synem Boha Otce nebeského býti, v druhém duchovním narození, ne skrze sám posvátný křest bez pravdy podstatné, předcházející v slovu Čtení (bez níž Jidáš křtěn, avšak synem ďablovým zůstal), ale skrze živú víru, lásku i naději darem danou vzácně, skrze Ducha svatého v obživení, v obnověni a v opravení. A skrze dověrnost k poslom a k sluhám Kristovým, přijma od nich slovo se vši chtivostí víry, lásky i naděje, v skutečném následování, pokání i pravdy nabývání rodu toho v známosti i v milosti i v moci. A potom přistoupeš s pravým srd-

cem k povolání, v plnosti víry k úmluvě nového svědectví, aby se tudy rodil v svědomí pokojné k Bohu, v účastnosti Krista zasloužení a v tom v obcování církve svaté.

Potom roditi se má v moci víry a v pravdě lásky a naděje, v rytířství víry, v naději dojití koruny blažené v rozličném pokušení. A tudy moc aby vzal i právo synem Božím býti i slouti. A aby mohl právě se všemi účastníky téhož synovství říci: Otče náš, jenž jsi v nebesích, jenž jsi nás z milosti své v zasloužení Krista Ježíše, Syna tvého, skrze dary Ducha tvého podstatné i služebné, v úmluvě nového svědectví ve jménu tvém i tvého Syna i Ducha svatého v poselství tvém, v církvi tvé v jedno tělo za syny tvé zplodil.

Ó, v tě i s Synem i s Duchem svatým věříme a v tvé lásce spojení jsouce s tebou i s církví i s údy v jednotu, milujeme. A v slibech tvých naději máme z milosti a z obdarování tvého. A v tom vyznáváme přehojnou tvú moc, múdrot i dobrotu, ve vší milosti a pravdě, v Synu tvém i v církvi i v nás Duchem svatým způsobené a dané v účastnost.

Ó, tě chválíme a díky z té milosti činíme a dobrořečíme jménu svatému tvému s Synem tvým milým i s Duchem svatým na věky věků. Amen.

Ó, také vzýváme jméno tvé svaté a tvého Syna milého, račiž vyslyšeti tyto potřeby naše.

A že ta pravda v podstatě i v službě má k synovství předjiti modlitby, důvod na Synu Božím strany člověčenství, jenž v podstatě její byv počat Duchem svatým v nevinnosti, v spravedlnosti, v svatosti pravdy té, byl v ní, obcuje do třicátého léta. A potom, aby tu spravedlnost v rodu doplnil a v ní Duchem svatým byl potvrzen. A teprv Synem nejmilejším, v němž by mu se v něm nade všechny účastníky zalíbilo, Otcem nebeským vyhlášen. A potom v tom Synovství pokoušín a přemohl, a teprv poselství děl.

A to učinil ku příkladu, počav nejprv činiti a potom učiti. Neb vystúpiv z vody, modlil se Otcí nebeskému a nebesa mu otevřina. Tak tedy sluší Syna Božího následovati a prve synovství, tak jakož svrchu oznámeno, dojíti.

Pakli kdo byl by porozen v pravdě podstatné i služebné, a potom bludem nebo hříchem by smrtedlným umřel od Otcovy lásky a zašel by daleko od pravdy nového člověka k vetšému a starému, takový aby nejprve pokáním pravým obnovil se. A zase, vstana ze zlého úmysla a vůle i skutku, navrátil se v skrušení a v ponížení k Otcí, k hledání milosti a spravedlnosti potracené. A aby navrácen byl k obnově úmluvy i svědectví účastnosti pravdy rodu nového, synovství duchovního. Aby potom mohl se všemi věrnými říci hodně, vzácně, Bohu mile, v pravdě Otče náš.

A nebrati jména jeho nadarmo, aby nebylo řečeno jemu i všem jiným podobným naprázdno vyznávajícím i užívajícím jméno jeho: Však vy nejste ze mne v Synu mém, v smlouvě nového svědectví jména mého zploleni. Ani v tom k posvěcení jména mého chodíte v smlouvě víry, lásky a naděje, ostříhajíce se v moci Boží na spasení. Ale vy z otce ďábla jste a žádosti otce vašeho chcete činiti (J 8). Neb bych otec váš byl,

milovali byste mě a přikázání mých ostříhali byste. Proč řečí mých nepoznáváte, neb nemůžete slyšeti řečí mých. A opět Syn ctí otce svého a sluha pána svého (Mal. 1) Protož jsem-li já otec váš, kde jest poctivost má? A jsem-li já pán váš, kde jest bázeň má, dí Pán zástupů. Ano skrze mnohé z vás bývá rúháno jméno mé i poškrvněno (Ř 2,24).

Ale těm, jenž je přijali vzývané nad nimi v svědectví rodu synovského, rozkazuje Pán Bůh přiznávati se i vzývati. Jakož dí: Otcem nazývati mne budeš a ke mně choditi nepřestaneš (Jr 3). Jakož dí: Následovníci Boží buďte (Ef 5), jako synové nejmilější, a chodte v milování, jakož i Kristus miloval vás.

Druhé znáti má, že jakož v tom druhém narození přišel k lásce v spojení se Pánem Bohem v Kristu a s jednotou církve, i se všemi údy v společnost a v obcování zřízené, v úmluvě též víry nového svědectví, v milosti a v milování etc. Tak v té lásce choditi má hodně, v jednotě Ducha a v svazku pokoje, v milosti a v milování. Ostříhaje úmluvu Páně skutečně, v nerozdílnosti k Bohu i k jednotě v svornosti a v pokoji. A od sebe čině všelikú povinnost k Bohu i k lidem, což na něm. A nedostatky opravuje, i viny pokorně.

A tudy, což na něm, se všemi pokoj maje, i mohl by v tom, jsa spolu v té pravdě otcovské a synovské, říci: Otče náš. Jenž netoliko věříc v tě, synové jsme učiněni, ale s tebou lásků v milování spojení jsouce, v jednotu v ostříhání úmluvy i vespolek zůstáváme v milování tvém, abychom dověrně říci mohli: Otče náš.

Třetí znáti má, že jakož býti má porozen v naději živú, skrze víru, lásku v smlouvě nového svědectví, plnění slibů Božích, a přijma ji z víry i měl tu naději a doufání pravé, i požíval v slibích a v svědectvích sobě svědčených s věrnými účastníky, že z milosti Boží v Kristu ukázané a darem víry dané i svědčené k požívání. A z ostříhání úmluvy té milosti a pravdy do smrti dojde nebeské věčné radosti v nebesích. A tudy aby hodně řekl: Jenž jsi v nebesích, s korunů odplaty zachovávaje ji věčně.

Druhé položeno, že předmluva tato, Otče náš, jenž jsi v nebesích, zavírá v sobě zpověď neb vyznání milosti a pravdy Boha Otce v Kristu Ježíši i v Duchu svatém, s díkčiněním, s chválením a s dobrořečením.

Totíž člověk maje tu pravdu dřív řečenú a z víry pokání a obrácení a život z víry, aby od zpovědi neb vyznání počal, jeho otcovství milostivě váže a milování, že ráčil býti náš nebeský Otec skrze Syna daného svého s nebe, aby nás skrze něho porodil v naději nebeskú. Skrze jeho vtělení, narození, umučení a vzkříšení, a skrze na nebe vstúpení způsobiv cestu novú otevřenú, oznámiv, naději dal u vjití v nebe.

A v jeho přítomnosti tváří své, k přímlově jeho, z plnosti jeho vyliil Ducha svatého v dařích podstatných i služebných, jimiž ráčil zploditi v naději z milosti. A v ní nás zachovati v milosti a moudrostí zpravovati a v dobrotě zachovati skutečně k věčnému životu. Aby tudy, Otec náš jsa v milosti, byl potom i v slávě. Na to Syna dal a učinil účastna přirození našeho, aby nám v člověčenství našem byl nejmilější bratr náš,

kost a tělo naše. Abychom skrze něho doufání pravé měli. A v tom se zavírají všechny dobrodiní předešlá, přítomná i budoucí.

Po vyznání pak toho aby ihned chválil Otce nejmocnějšího z milosti té, a Syna Božího nejmúdrějšího z zaslúžení jeho i z přístojnosti tváři jeho k orodování a k sli-tování, i Ducha svatého nejdobrotivějšího z obdarování. A díky srdečné čině dobro-řečil Otce, i Syna, i Ducha svatého, na věky požehnaného jediného Boha. Amen.

A na druhú stranu, vida svú z sebe a od sebe nehodnost a viny i nedostatky mno-hé před povoláním, při povolání i po povolání k synovství, má se zpovídati pokorně, jakož o tom svrchu v zprávě při té částce položeno. A vyznáváje své viny a nedostat-ky, tužebnost míti má i s pláčem neb se lkáním nad sebou et cetera.

O třetí částce předmluvy.

A ihned, rozpomena se na jeho hojné milosrdenství a převýšené shovívání nad zlostí a že je může i chce pokorně kajícím činiti, vezma dar víry a oběť srdce skruše-ného a poníženého a ducha zarmúcení, sluší vzhůru k trůnu milosti Boží přistúpiti pokorně, skrze oběť vezdejší človecenství Pána Jezukrista, přítomně vždy se obětující tváři Boží. A užívati jméno jeho řka, Otče náš, jenž jsi v nebesích, k vyslyšení dobro-tivému všech potřeb. Jakož o tom obšírně svrchu.

O čtvrté částce předmluvy.

Po vyzvání jména Božího k milostivému vyslyšení potřeb v modlitbě a v slovích Syna svého složených, sluší ihned prositi nábožně, aby to ráčil z milosti učiniti. I žádati ustavičným vzdycháním a voláním, aby ráčil smilovati se pro svatú věc, totiž pro se samého a pro jméno své, kteréž tu v té předmluvě k doufání a k naději vysly-šení jest postaveno. Totiž jméno Otcovské, v němž se zavírá i jméno Syna i Ducha svatého. Neb Syn v Otcí a Otec v Synu jest, a Duch svatý od obú pochází.

A Otec nebeský skrze Syna svého v Duchu svatém jest Otcem naším. A tak to jmé-no otcovské ráčil v předmluvě postaviti, aby věřící v Boha Otce, i v Syna, i v Ducha svatého modlil se v té víře jména toho. Neb kdož věří v Otce, musí věřiti i v Syna jeho, bez něhož nemůž slouti Otcem, a ovšem naším. A kdož nevěří v Syna Božího, nevěří ani v Otce, a tak nezná, ani má Otce. A ovšem není jeho syn, poněvadž z víry té není zplozen. Jakož svatý Jan dí: Všeliký, ktož zapírá Syna, aniž Otce má (1J 2,23). Ktož vyznává Syna, i Otce má. A svatý Pavel: My všichni skrze víru synové Boží jsme (Ga 3,26).

A tak když říkáme Otče náš, tu vyznáváme Otce i Syna i Ducha svatého, i užíváme jediného Pána Boha, jenž jest v nebesích. A v tom otcovství vyznáváme v nebi býti i Syna jeho v Otcí, a s Otcem i s Duchem svatým. Podle toho: Aby každý jazyk vyzná-val, že Pán Ježíš jest v slávě Boha Otce (Fp 2,11).

A skrze to vyznáváme i synovství naše duchovní u víře jména jeho. A že on ten jediný jest Otec na nebi podstatný, z něhož všeliké otcovství na nebi i na zemi jme-

nuje se (Ef 3,14-15). A ti nejsou otcové, jenž se jmenují, aneb kteréž nazývají, leč služebně neb účastně, z účastnosti jeho, duchovní i tělesní, v přisluhování, v péči i v zprávě. A když v pravdě jsou, z něho sou i jmenují se.

A k tomu Pán dí: Otce (totiž podstatného Otce nebeského) nerodíte nazývati na zemi, ale v nebi. Neb jediný Otec váš jest, jenž v nebi jest (Mt 23,9). A poněvadž Otce nesluší nazývati na zemi, tehdy po vstúpení Krista, ani Syna nesluší nazývati na zemi, ale v nebi.

Než zde jméno Otce i Syna i Ducha svatého má vyznáváno i užíváno býti a skrze ně samé i prošeno, beze všech jiných jmen. Neb jiná žádná jména nejsou dána k vyznávání, k spasení, k svědectví a k důvěrnosti, v slibích k utvrzení.

Neb u figure za židů modlili sú se ve jméno Abrahama, Izáka a Jáкова, prosíce pro ně. Ale když pravda stala se, modliti se sluší v duchu a v pravdě ve jméno Otce, i Syna, i Ducha svatého. Aneb ve jménu samém Krista Ježíše, v němž se jméno Otce i Ducha svatého zavírá. A v tom toliko jménu již prositi a žádati a v žádném jiném. Jakož svrchu o tom obšírně.

To až potud buď o předmluvě modlitby Páně, že ona zavírá v sobě pravdu nejprv, bez níž se nehodně každý modlí. Druhé zavírá v sobě zpověď. Třetí zavírá užívání. Čtvrté zavírá prosbu a svatú žádost.

O modlitbě u vypravování potřeb.

Přistúpiti již sluší k modlitbě Páně u vypravování potřeb v ní složených. A ty všechny potřeby všech i jednoho každého složeny jsú v sedmi slovích prositebných. Neb ač jediné věci toliko potřebí všem i každému, to jest spasení, a za to se má modliti prvotně každý sám za se, s jinými neb oblátně. A podle toho i za jiné spolu s nimi neb obvlátně. Jakož dí svatý Jakub: Modlte se jedni za druhé, abyste spasení byli (Jk 5,16). A svatý Pavel, že to jest vzácné před Bohem, jenž chce, aby všichni spasení byli a ku poznání pravdy přišli (1Tm 2,1-4).

Však že se spasení dělí na dvě. Jedno jest strany duše, druhé strany těla. A to obě na dvě. Spasení duše jedno zde v milosti, v zaslúžení Syna Božího skrze dary Ducha svatého, v obcování svatých v církvi svaté, a skrze stálost v tom a setrvání, do rozdělení duše od těla. A druhé po smrti a v den vzkříšení, v životě věčném.

Těž těla spasení dvoje. Jedno zde podle těla v nabývání i v požívání potřeb mezi jinými lidmi, v obcování a v bytu až do smrti. Druhé bude při vzkříšení spravedlivých z porušení v neporušení, z smrtelnosti v nesmrtelnost atd., v účastnosti těla Pána Jezukrista se všemi zvolenými. A skrze to bude dokonalé spasení obojímu přirození v přivedení do radosti nebeské.

A toho spasení zvlášť duše, potřeby zde v milosti jsú na tré rozdělené. Jedny záleží v dojití dobrého, druhé v zachování od zlého, aby z toho dvěho byla spravedlnost Boží z víry k spasení života věčného. A z ní rozkázání to: Odchyl se od zlého

a čiň dobré (Ž 34,15). A opět: Přestaňte zle činiti a učte se dobře činiti (Iz 1,16-17). A opět: Miloval jsi spravedlnost a nenáviděl si nepravosti (Ž 45,8).

O první potřebě, dání dobrého výborného od Otce světlostí jsou tři prosby napřed. O druhé potřebě sprostění od zlého jsou tři poslední. Slova pak prosby prostřední jest posilnění k obému. A tak Pán Ježíš chtěl, abychom se prvotně modlili za spasení duše. Neb duše víc jest než pokrm (Mt 6,25), za niž odměna všeho světa nepostačuje (Mt 16,26) a podle toho i za spasení těla. A to, abychom se modlívali krátce, ale dlouho a ustavičně prosíce žádali. Protož zavřítá slova krátká položil.

A nejprv za to se modliti velí, skrze což rod nový dán bývá, a člověk má v tom býti, chce-li do království Božího. Aby byla k tomu vůle Boží nebeská na zemi k spasení. I má se každý znáti nejprv zbaveného všeho dobrého a došlého všeho zlého v smrti věčné i v zákonu smrti. A že z toho vyjítí sám z sebe, ani dojítí dobrého nemůž, leč z milosti skrze zasloužení Pána Krista a v dařích Ducha svatého. A že dojde toho, v tom nestane, ani užívati bude moci, leč posilnění ustavičné míti bude.

Také znamenati sluší, že touto modlitbou jináč počínající modliti se mají, jináč prospívající a jináč konající spasení. Počínající jsú dvojí. Jedni, jenž se znovu obra-
cují k pravdě, do jednoty její a oddávají se k poslušenství slova Božího a k hledání jí skrze pokání. Druzí počínající jsou, jenž přijati jsouc v smlouvě víry k svědectví milosti Boží a účastnosti Pána Krista i obcování svatých církve svaté, i počínají požívati té milosti a pravdy.

Prospívající sou, kteříž v tom požívání postaveni jsou v rytířství víry, v prospěchu ctnostném, v smlouvě obnovené, rozmáhajíce se v díle Páně. A pakli kteří byvše od té milosti a pravdy padlí, i dal by jim Bůh místo ku pokání, a oni zase by navraceni byli k té milosti atd., a prospívali by, slouti mohou prospívající.

Konající pak slovou, kteříž dokonáni sú v milosti skrze služebnosti, aneb kteříž v tom konají životy své a k smrti se blíží.

Henrietta Katharina z Gersdorfu (1648 – 1726)

Samo jméno ženy, od jejíhož úmrtí uplynulo před pár dny (6. března) tři sta let, možná neřekne nic ani mnohým čtenářům našeho časopisu. Ona je v dějinách mnohem víc známa pod označením „Zinzendorfova babička“. Což je sice pravda, ale vlastně ji to redukuje na nástroj něčeho jakoby důležitějšího než byla sama, totiž výchovy hraběte Zinzendorfa. Na jeho výchově sice měla zásadní podíl, ale byl to jen menší kousek jejího životního díla, které nás svou šíří a kvalitou může až šokovat. Její literární portrét vytvořila do knihy o životech významných lidí z Jednoty, vydané v jubilejním roce (2007), paní Susanne Moos a z jejího díla čerpáme pro tento článek.

Henrietta Katharina se narodila ve šlechtické rodině (otec byl dvorní rada a nejvyšší sudí ve Falci a Sasku) 6. října 1648, dva týdny před podepsáním Vestfálského míru, jako jedna z pěti dcer. Její vzdělání bylo na svou dobu mimořádné. Mluvila i psala plynule latinsky, uměla stejně dobře francouzsky a italsky jako německy, ale

četla plynule i řecky a hebrejsky (je dosvědčeno, že si bibli čítala v původních jazycích) a dokonce znala i syrštinu a perštinu. Učili ji v Lipsku a Drážďanech nejlepší učenci a znalci a zachovaná svědectví mluví o jejích mimořádných jazykových schopnostech. Někteří literáti ji označovali za živý a skutečný protějšek bájných múz a grácií, ale mnohem významnější je skutečnost, že jí někteří učenci dávali svá díla k posouzení, než je publikovali. Takovou úctu a důvěru měli k její

jazykové a vědecké kvalifikaci. Netřeba k tomu dodávat, že byla i velmi dobrá básnířka, a to ve více jazycích.

Složila řadu duchovních písní, které do češtiny nepronikly, ale ochranovský zpěvník obsahuje dodnes pět jejích písní. Její duchovní utváření se dělo ve vztahu k nejznámějším pietistům té doby, především Filipa Jakuba Spennera, s nímž se znala od svých 8 let.

Když jí bylo 24 let, provdala se za pána z Gersdorfu, který byl vdovcem a téměř o 20 let starší. Žili v Drážďanech, kde paní Kateřina postupně porodila 13 dětí, z nichž se však jenom 6 dožilo dospělosti. Vychovávala je podobně, jako byla vychovávána sama, chlapce i dívky stejně.

Přitom neztrácela zájem o duchovní věci, byla nakloněna i radikálním pietistům, kteří měli problémy s luterskou církví, po Spennerově smrti pracovala především na sociálních programech, péči o chudé a na podpoře lužických Srbů a jejich jazyka.

Když byli z Rakouska vypovídaní všichni nekatolíci, což bylo po roce 1684, byli vyháněni bez majetku a nesměli brát s sebou své děti mladší 15 let (z těch zřejmě chtěli vychovat dobré katolíky). Přes mnohé přimluvy evangelických německých knížat Rakousko trvalo na svém nelidském ustanovení. Když byla paní Katharina von Gersdorf pozvána v roce 1690 s manželem do Augsburgu na korunovací císaře Josefa I., vysvětlovala císařovně co znamená evangelická víra a císaři poslala latinskou báseň, přimlouvající se za pronásledované souvěrce. Císař tím byl zaujat, osobně s ní vedl dlouhý latinský rozhovor, podivil se její učenosti a především – 6. prosince 1690 vydal nové nařízení, které povolovalo nekatolíkům svobodnou emigraci z Rakouska, možnost prodávat a převádět své majetky a vzít si s sebou děti. V důsledku toho se ke svým rodinám mohlo vrátit okolo 1500 dětí, výsledek, o který marně usilovala řada německých knížat.

Po třiceti letech manželství zemřel její manžel (1702 v Drážďanech) a paní Katharina se přestěhovala do Grosshennersdorfu, do zámku na panství v Horní Lužici (asi 6 km od pozdějšího Herrnhutu). Stěhovala se i se svou nedávno ovdovělou dcerou Charlotte Justinou (její manžel, hrabě Ludvík Zinzendorf, zemřel roku 1700) a jejím malým synkem, Mikulášem Ludvíkem. Když se o dva roky později Charlotta znovu vdala, nechala svého syna na vychování u babičky (která mu říkala nikoli Ludvík, ale Lutz).

Katharina von Gersdorf pokračovala ve svých aktivitách podporujících potřebné lidi, financovala překlad částí bible a posléze celého Nového zákona do lužické srbštiny. Jeho exempláře nechala rozdat do všech kostelů a škol. Protože se již roku 1697 obrátil saský kurfiřt ke katolictví, rozhodla se založit nadaci pro šlechtické dívky, kde by se mohly evangelicky vzdělávat. K tomu došlo roku 1705. Stejně podporovala (a přijímala na svých statcích) i evangelické exulanty z Rakouských zemí. Zinzendorf o ní později řekl: „nedělala rozdíl v náboženství, kdo k ní přišel a měl srdce, byl její bližní“.

Mikuláš Ludvík žil u babičky 10 let, než se jej rozhodla poslat do školy, k Augustu Herrmannu Franckemu do Halle. S Franckem, pokračovatelem Spennera, se osobně znala a svého vnuka do školy doprovodila. Zažila ještě jeho svatbu a založení Herrnhutu. Než v roce 1726 zemřela, přistěhovalo se již na sousední berthelsdorfské panství (které mezitím její vnuk koupil) na 400 evangelických exulantů. Katharina von Gersdorf byla pohřbena v kostele v Grosshennersdorfu, kde je i dnes dobře čitelný nápis na jejím náhrobním kameni.

Na svého vnuka měla Katharina von Gersdorf velký vliv ve věcech víry. Její „ekumenická“ víra, soustředěná na lásku ke Kristu a na službu bližním, se mu stala vzorem křesťanského života. Vzpomínal později na to, jak slychal jako chlapec babičku zpívat duchovní písně, což na něj silně působilo. Její důraz na utrpení jako součást následování Krista připomene důraz prvních Bratří, že dobrý křesťan se pozná právě podle toho, že trpí od zlých. Zinzendorfova pozdější „teologie krve a ran“, tedy zaměření na Kristovo utrpení, jímž je člověk vykoupen, určitě vyrůstala také pod vlivem jeho babičky, upřímně pietisticky zaměřené šlechtičny, která měla lásku k Bohu a bližním ve svém životě na prvním místě.

(red)

unitas fratrum

Když se svět přestane zdát vzdálený

Zkušenost z 5. celosvětového setkání žen Jednoty bratrské v Tanzánii

Na konci ledna jsem měla možnost zúčastnit se celosvětového setkání žen z Jednoty bratrské, kterou organizovala Unity Women's Desk, což je mezinárodní iniciativa žen z Jednoty bratrské. Ta se dlouhodobě snaží pozitivně ovlivňovat životy žen a dívek tím, že koordinuje duchovní, finanční, materiální a vzdělávací zdroje v rámci církve. Zaměřuje se na podporu vzdělávání, ekonomického posilování, zdravotní péči a celkový rozvoj žen a dívek, a to prostřednictvím stipendií, grantů, mikropůjček a dalších podpůrných projektů vznikajících ve spolupráci s jednotlivými provinciemi Jednoty bratrské po celém světě.

Jednalo se již o páté setkání, které se tentokrát konalo v Africe, konkrétně v tanzanském městě Arusha a zúčastnilo se ho celkem 62 žen z různých částí světa, které zastupovaly Afriku, Evropu, Latinskou Ameriku, Severní Ameriku a Asii.

Do Tanzánie jsem přiletěla v sobotu 31. ledna a ještě před zahájením samotné čtyřdenní konference jsem měla možnost strávit nedělní den v místní komunitě a v kostele v Arushe. Tanzanské bohoslužby jsou velmi živé, lidé zpívají, tančí a víra se prožívá celým tělem. Byla to radost, která do kostela patří, opravdová a nakažlivá. Atmosféra byla tak silná, že doslova drnčely okenní tabulky a nikdo nevydržel sedět v lavicích. Už tento den naznačil, že následující týden nebude jen o formálním programu, ale především o lidské otevřenosti a vzniku nových přátelství.

Samotná konference pak byla velmi intenzivní. Program probíhal každý den zhruba od devíti hodin ráno do devíti večer. Dopoledne patřila biblickým hodinám a práci v menších skupinách, odpoledne se program zaměřil na přednášky o lidskoprávních otázkách, advokacii a konkrétních projektech na podporu žen. Byly to dlouhé dny, ale neměla jsem pocit únavy ani zahlcení. Témata byla natolik zásadní a zajímavá, že by program vlastně ani nešlo zkrátit, aniž by se něco důležitého ztratilo.

Jednou z nejsilnějších částí programu byla práce v malých diskusních skupinách, v nichž jsme se věnovaly náročným tématům týkajících se násilí na ženách a dívkách. Zde zaznívala osobní svědectví, která mě hluboce zasáhla. Ženy, se kterými jsem se během setkání blíže poznala, otevřeně mluvily o nucených sňatcích mladých dívek i o ženské obřízce.

Postupně se ukazovalo, že tyto praktiky nejsou vázány na konkrétní náboženství, ale především na hluboce zakořeněné kulturní vzorce. Překvapilo mě, že se s nimi ženy setkávají pravidelně i v křesťanském prostředí, a to navzdory tomu, že jsou právně zakázané. Zákazy samy o sobě však nestačí. Dějí se dál v utajení. Jako

jediná skutečně účinná cesta se opakovaně ukazuje vzdělávání žen i mužů a dlouhodobá práce s komunitami.

Slyšet příběhy o násilí na ženách a dívkách přímo od žen, které sedí vedle vás a mluví o zkušenostech ze svého okolí, někdy i o vlastním životě, je něco úplně jiného než číst zprávy nebo sledovat dokument. Právě v této blízkosti a otevřenosti se pro mě definitivně rozpadla představa, že jde o „problém někde jinde“. Najednou to nebyla vzdálená realita, ale příběhy žen, které mi byly blízké.

Po všech těchto rozhovorech jsem si ještě silněji uvědomila, jak zásadní roli hraje vzdělání a ekonomická soběstačnost žen. O to větší smysl pro mě dostala práce, kterou Unity Women's Desk dlouhodobě dělá.

Součástí její činnosti jsou i konkrétní projekty zaměřené na vzdělávání a ekonomickou soběstačnost žen, tedy oblasti, které se opakovaně ukazují jako klíčové pro prevenci násilí i pro podporu žen v obtížných životních situacích.

V některých částech světa mají tyto projekty velmi praktickou podporu. Například v Ugandě podporuje Unity Women's Desk ženy tím, že jim v těžké životní situaci poskytne prasnici. Z jejího chovu žena získá selata, která může prodat nebo dále chovat a zajistit si tak stabilní zdroj příjmu. Součástí projektu je i princip solidarity. Jedno sele žena po čase předá další ženě, která pomoc potřebuje.

Podobně fungují i kurzy šití, po jejichž absolvování si ženy mohou odnést šicí stroj domů, což zlepší životní úroveň nejen jí, ale i jejím dětem a celé rodině.

V rámci zlepšování zdravotní péče v některých oblastech Afriky Unity Women's Desk také poskytuje porodnické balíčky, aby ženy nemusely rodit na holé zemi, což je tam stále běžnou realitou.

Vedle této praktické pomoci je důležitou součástí práce Unity Women's Desk také podpora vzdělávání prostřednictvím stipendií a grantů. Během setkání bylo možné vidět konkrétní dopady této podpory. Mezi účastnicemi byly ženy, které díky stipendiím vystudovaly a dnes samy pomáhají dál. Některé z nich se staly farářkami, jiné pracují například jako zdravotní sestry a svou odborností se zapojují do projektů Unity Women's Desk a podporují další ženy ve svých komunitách.

Velmi důležitou roli hrály i neformální večery po skončení programu. I po dlouhých dnech jsme často zůstávaly spolu, někdy až do půlnoci. Seděly jsme v kruhu, navlékaly náramky z korálků, smály se a povídaly si o úplně obyčejných věcech,

o dětech, rodině, domácnosti, manželství. Právě v těchto chvílích si člověk velmi silně uvědomil, kolik toho máme napříč světem společného. Tyhle „obyčejné“ večery nás možná sblížovaly víc než oficiální program.

Po skončení konference jsme měly možnost zůstat v Tanzanii ještě další dva dny. Během těch jsme navštívily město Arusha, místní tržiště, kde své výrobky prodávají mimo jiné Masajové a vydaly jsme se také na safari do národního parku Tarangire. Jely jsme v sedmi plně obsazených terénních vozech a byl to silný společný zážitek i symbolické zakončení velmi intenzivního týdne.

Z Tanzanie jsem se vracela jiná. Ne s pocitem, že mám odpovědi na všechno, ale s vědomím, že už nemohu říkat, že se mě to netýká. Svět se mi přestal zdát vzdálený. Osobní setkání, sdílené příběhy a konkrétní tváře žen mi ukázaly, že problémy, o kterých často mluvíme v obecné rovině, nejsou „někde jinde“, ale mají velmi konkrétní podobu a jména. A že změna nezačíná velkými gesty, ale tam, kde si dovolíme být blízko, naslouchat a nést odpovědnost.

I díky tomu pro mě dostala práce Unity Women's Desk ještě hlubší smysl. Vzdělávání, ekonomická soběstačnost, zdravotnická péče a dlouhodobá práce s komunitami nejsou abstraktní pojmy, ale skutečné cesty, které ženám otevírají možnost žít důstojnější a bezpečnější život. Vidět konkrétní ženy, kterým se díky této pomoci podařilo vystudovat a ony nyní s vděčností pomáhají dál, bylo velmi inspirativní.

Všechny ženy, které jsem během konference potkala, byly otevřené, přátelské a velmi komunikativní. Navzdory kulturním rozdílům jsem měla pocit, jako bych tyto ženy znala mnohem déle a loučení mi připomnělo, jak blízkým se mi ten kdysi vzdálený svět stal, s jeho problémy i s tím dobrým, které jsem v něm mohla vidět.

Barbora Železník

Jednota v rozhovoru / Moravians in Conversation

Jednota bratrská / Unitas Fratrum je globální církví. Tak nějak to víme, nějak s tou skutečností ve sborech žijeme, ale málokdy máme ve všem shonu příležitost zakusit, co to vlastně znamená. Příležitosti k zakoušení přitom jsou. Sestry a bratři z daleka se mohou zhmotnit i na kuchyňském stole díky online nástrojům, na které jsme si stejně během covidu s větším či menším skřípěním zubů museli zvyknout. Tak ať to aspoň slouží dobré věci a společenství církve.

Bratr Niels Gärtner z Herrnhuter Missionshilfe již šestým rokem organizuje online setkání, která byla nejprve nazvána Unity in Dialogue, nyní se jmenuje Moravians in Conversation. Oba názvy lze přeložit do češtiny jako „Jednota (bratrská) v hovoře“. Ta setkání se konají zhruba čtyřikrát ročně a diskutuje se při nich snadnou angličtinou na různá témata spojená s dějinami Jednoty či s rozhodnutími celocírkevních synodů. Ta diskuse je skvělá – třeba i proto, že se v našich sborech ta synodní rozhodnutí obvykle moc nereflektují (taková je aspoň moje zkušenost). Ještě zajímavější jsou společné přímlyvy a modlitby, které po diskusi následují, a v nichž se ukazuje, s čím se potýkají a čeho se obávají sestry a bratři po celém světě. Je to skvělá příležitost pro vystrčení hlavy z hnízda – a závěrečné „in the name of Jesus, amen“ zní nakonec vždycky silně, celým světem pro celý svět. Ať se stane vůle Páně.

Setkání jsou otevřená, vždycky se při nich sejde jiné společenství. Z řad České misijní provincie UF účast věru není nejhojnější a spolu s bratrem Nielsem srdečně zveme kohokoli, kdo by se chtěl připojit. Všichni jsou vítáni, stačí napsat bratru Nielsovi (moraviansinconversation@herrnhuter-missionshilfe.de) – anebo na adresu rovenského sboru (rovensko@evangnet.cz) a my spojení zprostředkujeme. Další letošní setkání se budou konat v následujících dnech vždy od 16.00 středoevropského času:

19. května – téma „zkušenosti s mezináboženským dialogem“ připravuje bratr Frieder Vollprecht.

27. srpna – téma „potřebujeme krále?“ chystá bratr Niels Gärtner.

19. listopadu – téma „vedení a Boží království“ chystá sestra Dorothea Rohde.

-mj-

Jednota v Brazílii?

V lednu letošního roku navštívili bratři z vedení UF Brazílii, kde v posledních letech vzniklo několik sborů Jednoty poblíž hranic se Surinamem a Francouzskou Guyanou. Při této návštěvě se setkali ve státě Santa Catarina, daleko na jihu Brazílie, s luterskými křesťany, kteří jim sdělili, že pocházejí také z Jednoty, jejich osada byla kdysi bratrská a jmenovala se Brüderthal. Zapomenutý kousek dějin nebylo těžké

v archivech objevit, Jednota koupila v Brazílii pozemky (2500 jiter, což je nesnadné určit, neboť jak zjistíte hledáním, jitro se lišilo v různých dobách a zemích – řekněme pět set hektarů a více) a založila tu osadu pro německé věřící, kteří se museli stěhovat z jižního Povolží, kde car zakázal další cizí osady.

Pravidelná práce v Brazílii skončila poměrně brzy, ještě před první světovou válkou, byla vlastně vázána na vystěhovalce, kteří se postupně asimilovali. Dnes jsou mnozí potomci bývalých vystěhovalců příslušníky luterské církve ve státě Santa Catarina.

Na obrázku je dnešní podoba kostela a hřbitova, které už Jednotu nijak nepřipomínají, žije jen vzpomínka na předky, kteří k ní patřili.

(podle materiálu br. A. Tascheho – www.ebu.de)

Prohlášení Severní Americké provincie UF k současné politické situaci

Milost, milosrdenství a pokoj vám ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána a Spasitele.

V únoru 2025 jsme vydali prohlášení a dopis církvi, pojmenovaný „Pokorně a statečně následovat Krista v naší službě péče o člověka a veřejném svědectví“. Jeho cílem bylo nabídnout církvi povzbuzení a provázet ji modlitbou ve velice náročných a obtížných časech.

O rok později píšeme opět, když jsme svědky nezměrného lidského utrpení působeného postupy a příkazy, které jsou ve Spojených státech i po světě vynucovány nelidskými a nevypočitatelnými způsoby. Taková politika postihuje základní lid-

ské potřeby, jako zdravotní péči, potravu, přístřeší a vzdělání, a jako obvykle přitom nejvíce trpí ti nejzranitelnější.

Jsme obzvláště znepokojeni a zarmoucení nelidským zacházením s osobami i rodinami imigrantů, uprchlíků a žadatelů o azyl, ale i s těmi, kdo se o ně starají. Mnozí lidé v našich sborech a společenstvích žijí nyní ve stálém strachu a stresu, což vede k traumatizaci a dlouhodobým následkům, zvláště pro děti.

Jsme svědky ničení a ztráty životů i krutého zacházení s dětmi, mládeží i dospělými v procesech zadržování, věznění, mizení, omezování svobody a deportací. Jsme svědky narůstajících činů agrese, násilí a rasových předsudků ze strany federálních ozbrojených organizací v Minneapolis/St. Paul a v rostoucím počtu měst po Spojených státech. Připojujeme se k volání věřících lidí po ochraně lidských a občanských práv všech osob, důkladného vyšetření smrti Geralda L. Campose, Renee Nicole Good a Alexe Pretta, po určení odpovědnosti, uvolnění napětí a po modlitbách za všechny, jichž se to týká. Sledujeme rovněž vzestup křesťanského nacionalismu a jeho aktivní hrozbu pro demokracii.

Opakujeme usnesení synodu z roku 2023 o imigraci a připojujeme se k Národní radě církví a jejímu volání:

- po všestranném řešení výzev imigrace, s respektem k Božímu obrazu v každém člověku, po zajištění bezpečnosti na našich hranicích a úctě k různosti, která dělá z našeho národa pestrou mozaiku, nám milou.

- po uznání hodnoty, důstojnosti, vnitřní ceny a práv imigrantů, migrantů, uprchlíků a žadatelů o azyl a podporujeme humánní jednání s každou osobou, která překročí naše hranice, bez ohledu na její právní postavení.

Jako provincie žijící ve dvou státech vyjadřujeme náš hluboký smutek a zklamání nad hrozbami a neodůvodněnými negativními výroky představitelů Spojených států zaměřenými na Kanadu. Spojené státy měly tu čest těšit se ze vzájemně prospěšného pomáhajícího vztahu s Kanadou po mnoho let. To je nyní dramaticky ohroženo těmi lidmi ve vládních funkcích USA, kteří sledují imperialistickou agendu, vedoucí ke zničujícímu poškození dlouhodobé spolupráce mezi národy. Naši blízcí v Kanadě hledají pochopení a podporu, když tyto postoje Spojených států vytvářejí v jejich životech obavy a nejistotu. Voláme církev k modlitbám, k solidaritě s Kanadou a k jejímu zastávání.

Nabízíme podporu našim duchovním, kazatelům, církevním vedoucím i sborům, stejně jako našim ekumenickým a jiným náboženským partnerům v jejich péči o imigranty, migranty a žadatele o azyl, jejich podporování a obhajování, i v jejich vytváření služeb pro uprchlíky. Vyzýváme k respektování zákonných ustanovení a právních prostředků při vytváření programů, strategií a podpoře změn v rozhodování. Neustále se usilovně modlíme za ochranu lidských a občanských práv, respekt ke vztahům našeho národa ke spojencům, k suverenitě národů a mezinárodnímu právu.

Potvrzujeme povolání církve k veřejnému svědectví a k prorocké tradici. Ve svobodě, která je nám dána, můžeme rozeznávat Kristovo povolání, abychom v této kritické době rozeznávali vyšší loajalitu k Bohu a svědomí, abychom chránili a zajišťovali svobodu a spravedlnost pro všechny a abychom chránili demokracii, ve které smíme žít. Ve všem rozhodování jsme povoláni konat všechny věci v lásce, s přesvědčením, že přijde den, kdy bude pravda a spravedlnost vládnout. Náš beránek zvítězil, následujeme jej.

Stále se modlíme za vás i za všechny. Ať je církev našeho Vrchního staršího a jediného Pána vedena láskou, milosrdenstvím a neochabující nadějí v přicházející království Boží, království spravedlnosti a pokoje, kde budou všichni žít jako jedno milující společenství.

Provincial Elders' Conference (obdoba seniorátního výboru)

Severní provincie Moravian Church, 27. ledna 2026

náš seniorát

Den misijní provincie v Železném Brodě

V sobotu 7. března proběhl v Železném Brodě Den misijní provincie. V roce 2027 čeká Českobratrskou církev evangelickou velká reforma seniorátů. Dotkne se také seniorátu Ochranovského, jehož sbory se stanou součástí Královéhradeckého a Pražského seniorátu. Zároveň zůstaneme součástí světové Jednoty bratrské, Unitas Fratrum, jako její misijní provincie. Jaké bude místo našich sborů v novém seniorátu, jsme se zamýšleli také na Dni misijní provincie. Nakonec jsme se však tuto otázku pokusili rozšířit o širší místo našich sborů a shodli jsme se především na službě člověku. Co se našeho sborového života týče, padly návrhy na aktualizaci písní a liturgie, k čemuž se připojuje také autor tohoto textu. Shodli jsme se na důrazu na Bibli jako základu nejen našich bohoslužeb, ale celého života v našich sborech, jen je jí potřeba dát nějaký nový kabát.

Přednášku na téma Čestí evangelíci mezi sebevědomím a strachem proslavil dr. Peter Morée z Evangelické teologické fakulty, specializující se na moderní dějiny Českobratrské církve evangelické. V diskusních skupinách jsme se pak zamýšleli nad otázkami, co je hlavní výzvou pro evangeliky i potomky Jednoty bratrské v současné společnosti. Co dělat, aby náš sbor, sbory Jednoty bratrské oživily a nezabývaly

se jen svou minulostí? Co zachovávat z naší historie a co naopak odložit jako zbytečnou zátěž? Jak pracovat se specifiky a mentalitou křesťanského života vycházejícího z historie Jednoty bratrské? Jak oslovit ty, kteří našimi sbory prošli a jak oslovit také ty ostatní? A co můžeme nabídnout dnešnímu člověku? Došli jsme k tomu, že základem života sboru jsou nedělní bohoslužby s výkladem Božího slova, jak jej máme v Písmu svatém, v bibli.

Nabídnout a nabízet tak můžeme a máme především víru, naději a lásku, v tom je církev nezastupitelná. Také víme, že v našich sborech jsou různí lidé, ne snad, že by byly přímo jen dílem lidským, ale řekl bych, že lidský faktor převažuje. A je nutné ho tak také brát. A k tomu lidskému faktoru patří nejen služba člověku ve všech jejích podobách, ale také něco jako otevřenost.

Novému přístupu, novým formám, pestrosti lidského života. To, že nemusí být vždy všechno stejné, ale může se to také měnit. Úkolem České misijní provincie Unitas Fratrum a Ochranovských sborů v novém uspořádání Českobratrské církve evangelické je podle autora těchto řádků především dát určité věci do pohybu. Naučit se rozumět a porozumět tomuto světu a všem jeho potřebám, být v obraze, co se děje v naší společnosti, a přinášet zvěst evangelia.

S čím si ještě stále znovu nebudeme vědět rady, bude, jak se vyrovnat se svou minulostí. Nejen minulostí Českobratrské církve evangelické, ale také Jednoty bratrské, potažmo našich sborů. Ale právě vyrovnávání se s minulostí a odkazem našich předků je něco, co je na několik generací. A často se trochu po lidsku říká, že čím menší sbor, tím to trvá déle. V každém případě je to však výzva, k jejímuž chápání snad posloužil i Den misijní provincie v Železném Brodě.

A abychom nezapomněli, na oslavy jubilea srpnové večere Páně 1727 v Berthelsdorfu, která bývá označována za počátek duchovního obnovení Jednoty bratrské, nás pozvala sestra Carstens jako členka přípravného výboru a náš zahraniční host.

Jan Hrudka

Rovenská zima...

...byla plná akcí, všechno jsme zvládli, zaplat' za to Bůh, my nemáme jak.

Vánoční besídku na čtvrtou adventní neděli navštívilo jako loni přes tři desítky lidí z různých kruhů okolo sboru. Promyšlené hudební pásmo, jež uprostřed programu složeného z dětských básniček a dospělého čtení rozehrál náš varhaník František Jaroš, přítomnými znatelně pohnulo. Všem bylo prakticky ozřejmeno, jakou sílu má moderní vážná hudba. Ta síla nevede k tomu, že by člověk vstal, tleskal, volal, že Ježíš je vítěz, pak si zase sedl a divil se, proč je tak zpocený a co že se to s ním stalo. Na Vánoce u nás zněla hudba, která člověka naopak obrací dovnitř, vede do srdce, k bolestem, smutkům a hříchům – a pak na tiché místo, kde je to Ježíšovo vítězství nad vším zlým znát, do zvláštní komůrky. Sestry i bratři odcházeli vstříc vánočním nesnázím i neznámu nového roku otřesení, očištění a osvěžení.

Během besídky jsme také zpívali písně z Bratrského zpěvníku, ale žádné koledy. Díky sestře Haně Jaluškové jsme tuto absenci mohli napravit v lednu, o druhé neděli po Vánocích, z níž se stala neděle dětská. Tak jsme si rovněž mohli připomenout, že Vánoce nekončí na Štěpána a že jsou procesem, děním, které chce svůj čas.

Na konci února u nás vystoupila Lenka Hříbová ze semilského spolku Semínko země a přednášela o přírodě blízském zahradničení a o tom, jak do zahrad vést vlastní děti či vnoučata, aby se jim dostalo kontaktu s něčím živým, hmotným a zabláceným. Diskuse byla navštívena hlavně mladými rodinami z Rovenska, někteří z přítomných byli v našem sboru poprvé a těšíme se, že třeba znovu přijdou. Ještě

větší radost máme z toho, že jsme s doktorkou Hříbovou prošli sborovou zahradu a mluvili o tom, co s touto zahradou dělat, aby vzkvétala, kam zasadit nové stromy, jak zajistit zavlažování... Dohodli jsme se na další spolupráci a těšíme se na další společnou péči o Boží stvoření a život, který si najde cestu i zpod zámkové dlažby nebo zpod zhroucených stěn.

V pátek 6. března jsme po několikaleté přestávce na popud sestry Hany v Rovensku uspořádali bohoslužbu ke Světovému dni modliteb, k němuž letos celé křesťanstvo pozvaly ženy z Nigérie. Začali jsme kratičkým úvodem o této (dle tabulek) nejbohatší africké zemi a o nesnázích, jimž v ní ženy a všichni lidé čelí, jako je obrovská majetková nerovnost, ekologický rozvrat, nesoucí s sebou rychlé vysychání severních oblastí, či kmenové a sektářské násilí (opět hlavně na severu), reprezentované hlavně islamistickou teroristickou organizací Boko Haram. Poté jsme společně prošli připravenou liturgií, doplněnou o příběhy tří nigerijských žen – křesťanek. Sešla se nás hrstka, celkem devět osob, ale přivítali jsme kromě rovenských rovněž návštěvu ze společenství v Turnově a v Alšovicích a byl prostor pro zevrubnou, i sestersky/bratrsky ostrou diskusi. Máme velikou radost, že se podařilo vybrat rovných 2000 Kč, které již byly ze sborového účtu odeslány organizaci Lékaři bez hranic, jejíž pracovníci v Nigérii provádějí očkování (v posledních letech zejména proti meningitidě) a poskytují místním obyvatelům výcvik pro mimořádné situace. Moc děkujeme sestře Libuši Bernardové i sestrám z Československé církve husitské za péči, díky níž se takováto setkání mohou ve sborech konat.

-mj-

Ekumena kolem kříže

Když neseme kříž, můžeme být křížem nesení. Paradox, který mnoho z nás zná z každodenní zkušenosti, jsme mohli, chvála Bohu, opět zakusit letos v neděli 8. března v Rovensku nad školou, kde byl ve spolupráci města Rovenska a našeho sboru roku 2021 vztyčen kříž smíření od sochaře Ivana Podobského nesoucí na ramenou jako lidská postava břemeno viny, totiž vzpomínku na masakr německých válečných zajatců i civilistů 10. května 1945, jak čtenářstvo NBL ví. Však se tu o dění kolem toho kříže již několikrát psalo. V tu březnovou neděli jsme byli ujištěni o tom, že kříže nemusíme nést sami.

Přijel litoměřický římskokatolický biskup Stanislav Přibyl, u kříže vedl ekumenickou bohoslužbu, na které jsme se účastnili čtením Písma, a pak v katolickém kostele svatého Václava sloužil spolu s Tomaszem Dziedzicem, knězem rovenské farnosti a dobrým přítelem našeho sboru, mši smíření s českými a německými modlitbami a českými a německými hosty – starosty Rovenska i okolních obcí, zástupcem ambasády Spolkové republiky Německo a naši milou sestrou Benignou Carstens, která už nedorazila z Drážďan, ale z Ochranova, kde pracuje na přípravách jubilea požehnané večere Páně v Berthelsdorfu 13. srpna 1727.

Všichni jsme byli pro tu chvíli bratři a sestry v modlitbě, v chvále i ve vyznání vin, v různosti jazyků, vedle starodávné křtitelnice luteránských Smiřických, ve vzduchu zahuštěném dýmem z kadidelnic. Svěží ráno u kříže i mše v chladném kostele nám dala pocítit radost z toho, že jsme – katolíci, jednotáci čeští i němečtí – každý svůj a přitom spolu. K tomu směřovalo i kázání bratra Přibyla o Ježíšovi a samařské ženě, jehož pointou byla výzva, abychom žíznilí po pokoji a dávali svou žízeň najevo. Během bohoslužby zaznělo shrnutí událostí v Rovensku za druhé světové války, informace o pronásledování Vladimíra Krajiny Gestapem, o konci výsadku Antimony i o masakru nad školou. Zazněla modlitba, náraz česky i německy. Její součástí bylo i konstatování, že vina je vždy konkrétní a pokud se stává vinou kolektivní, nevede k míru. Zazněla i prosba za umění přijímat druhé v jejich různosti. Bratr Přibyl se 25. dubna tohoto roku stane pražským arcibiskupem; po společné bohoslužbě jsme v Rovensku naplnění nadějí ze společného slavení i z této volby.

Příslušná třetí neděle v postě se jmenuje Oculi, podle začátku latinského překladu verše ze Žaltáře, který ji uvozuje: Stále upírám své oči k Hospodinu, on vyprostí ze sítě mé nohy (Ž 25,15). Paradoxně se máme dívat nahoru, abychom nezakopli a nohy se nám nezapletly do sítě. Díváme se nahoru, abychom mohli bližnímu podat ruku. Neupíráme oči na tohoto bližního, nepočítáme pečlivě to, čím se liší od nás, nepátráme po tom, co bychom mohli prohlásit za jeho nedostatky (a tak se upevnit ve svém přesvědčení, že právě my jsme ti dokonalí). Díváme se na Krista, který svým křížem vykupuje a sjednocuje, na toho, k němuž vede naše cesta. Tímhle pohledem byli před dvěma sty devadesáti devíti lety v Berthelsdorfu navzájem smíření všelijak nonkonformní křesťané na pozemcích hraběte Zinzendorfa. Smíření a pohnutí k činu, k založení Obnovené Jednoty bratrské. Kéž je i naše práce smířování podobně plodná a napřena vpřed. Abychom svoje kříže donesli ještě o kousek dál, a tam abychom je třeba zabodli do země a s očima upřenýma vzhůru se okolo nich s bližními radovali z toho, že smrt ani různé bolesti, strachy a pomstychtivosti nemají poslední slovo.

-mj-

Práce sester v Ochranovském seniorátu:

Organizační kroužek sester vás srdečně zve na tradiční shromáždění:

Setkání sester Ochranovského seniorátu při ČCE

Místo konání: Ochranovský sbor Železný Brod

Termín: sobota 18. dubna 2026

začátek v 9.30 hod

Téma setkání: **Žena v Jednotě bratrské**

Program:

- nástin historických pramenů ze staré Jednoty až k J .A. Komenskému
- diskuse ve skupinkách k postavám starozákonních žen
- referát Barbory Železník ze světové konference žen JB v Tanzánii
s promítáním fotodokumentace
- pozdravy hostů a informace ze sborů

Srdečně zveme nejen sestry a těšíme se, že prožijeme pěkné společenství.

za přípravný kroužek sester Líba Bernardová

krátké zprávy

K minulému číslu

V minulém čísle NBL (4/2025) vyšel článek o aktivitách rovenského a drážďanského sboru okolo kříže smíření spojený s básněmi Petra Borkovce. Původní text musela redakce z prostorových důvodů zkrátit, zejména o básničky. Nezkrácená verze je pro zájemce k dispozici ke stažení zde: <https://rovensko.evangelnet.cz/res/archive/003/000591.pdf>

-mj-

Ve sboru v Železném Brodě stále probíhá sbírka na opravu varhan. Své příspěvky můžete posílat na účet sboru: 6640814309/0800 s poznámkou „na opravu varhan“. Děkujeme!

V úterý 2. února zemřela v Ochranově sestra **Gertraud Dorothea Gill**, vdova po biskupu Theodoru Gillovi, ve věku 90 let. Rozloučení s ní se konalo obvyklým „ochranovským“ způsobem, z modlitebny, kde bylo děkovné shromáždění, na hřbitov na Hutbergu, v pondělí 9. února.

Sestra Gillová měla po desítky let živé kontakty s našimi sbory, trávila tu s rodinou alespoň část dovolené a mnozí jste ji určitě znali. Díky Pánu Bohu za její život a službu.

(red)

Z velikonočního kázání M. J. Husa

Po dvou dnech nám vrátí život, třetího dne nám dá povstat.
(Oz 6,2)

...

Co tu učí prorok? Jistě to, aby údy následovaly hlavu. V pátek na kříži vykoupil člověka, v sobotu odpočíval v hrobě, když dokonál úkol, který přijal. Třetího dne, který je prvním dnem jeho plného zmrtvýchvstání, se vítěz nad smrtí ukázal jako nový člověk.

Tak i my, kdo následujeme naši hlavu, Ježíše, v tento den, což znamená v tomto čase, dokud jsme živi, nesme neustále svůj kříž, zůstávající na něm, jako on zůstával na svém, až i nám duch řekne, abychom odpočinuli od své práce. Neposlouchejme nikoho, kdo nám káže sestoupit s kříže. I na něj volali: Je-li král Izraelský, ať sestoupí s kříže a budeme mu věřit (Mt 27,42).

On nesestoupil, ale tím, že zemřel, ožil a s mocí vstal z hrobu, zjevil větší věc a větší moc, než kdyby sestoupil s kříže a nezemřel. Ti, kdo na něj volali, však neuvěřili, protože ty lháře neposlechl a nesestoupil s kříže.

Také my, nejmilejší bratří, neposlouchejme nikoho, kdo nám radí sestoupit s kříže. Neposlouchejme ani své tělo, ani tělesné přátele, ani ďábla či jakého ducha. Zůstaňme na kříži, zemřeme na kříži, ať nás s něj sejmou jiní. Krista, naši hlavu, sejmuli spravedliví muži. A nás ať sejmou svatí andělé.

Protože dokonáme-li v pátek, první den, potom druhý den, po smrti, budeme tělesně šťastně odpočívati, blahoslaveně ležet a sladce spát v hrobech, očekávající blahoslavenou naději. To jest odměnu a navštívení velikého Boha, který třetí den vzkřísí naše těla, v oslavení již podobná jeho tělu.

Hle, nejmilejší, předložil nám tři dny k práci, k odpočinutí a ke zmrtvýchvstání. Po nich nám dej Kristus přebývat ve své radosti.

(z Husovy české Postily)